

Seria de conferințe „România-Franța: împreună în Europa”

Echilibrul finanțelor publice locale și descentralizarea în Uniunea Europeană

(Aula Bibliotecii Centrale Universitare)

– SINTEZĂ –

Rezumat

Reforma administrativă și descentralizarea financiară în Franța au fost afectate și în același timp stimulate de criza financiară globală. Cu toate acestea procesul de descentralizare continuă în vederea asigurării viabilității comunităților locale.

Sinteza integrală

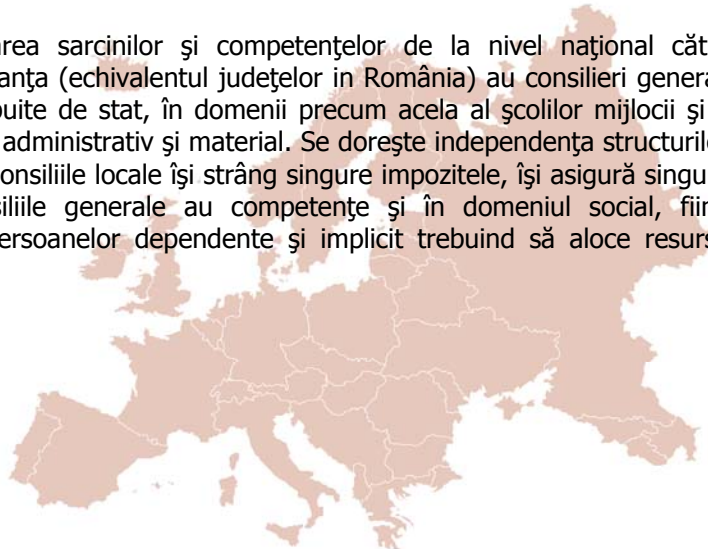
Luni, 23 mai a.c., a avut loc o nouă întâlnire în seria de conferințe „România-Franța: împreună în Europa”. Aceste evenimente au scopul de a contura o perspectivă franco-română asupra provocărilor integrării României în Uniunea Europeană. Conferința a fost susținută de domnul **Joël BOURDIN**, Senator, Vicepreședinte al Comisiei de finanțe, Profesor onorific de finanțe la Universitatea din CAEN și s-a bucurat de prezența Excelenței sale domnul **Henri PAUL**, Ambasadorul Republicii Franceze în România. Întâlnirea a fost moderată de doamna **Gabriela DRĂGAN**, Director General al Institutului European din România.

În deschiderea conferinței Excelența sa **Henri Paul** a menționat faptul că în Franța a fost operată o importantă reformă, cea a descentralizării administrative. Criza bugetară a dus la discutarea eficienței finanțelor publice, având drept rezultate descentralizarea și încercarea de reducere a cheltuielilor instituțiilor publice.

În conferința susținută **Joël Bourdin** a dorit să explice contextul în care a avut loc procesul de descentralizare administrativă: statul francez a observat că serviciile publice nu funcționau așa cum își doreau cetățenii, deficitul public fiind mai mare de 3% (limita impusă de zona euro), acesta ajungând la 9% în 2009, de asemenea, gradul de îndatorare/ PIB, mai mare de 60%, a ajuns la 80% în 2009. Se impunea astfel o reformă a finanțelor publice pentru a scădea deficitul public înapoi la 3%.

Reforma va fi efectuată la nivelul competențelor statului, în domenii precum gestiunea resurselor umane (de exemplu la nivelul personalului spitalelor sau al școlilor, acolo unde se impunea o reducere a numărului de posturi, s-a mers pe formula angajării unei singure persoane noi pentru fiecare două persoane care ies la pensie). Se va urmări practic o creștere a productivității, prin menținerea aceleiași producții, însă cu mai puțini angajați.

Prin descentralizare s-a urmărit transferarea sarcinilor și competențelor de la nivel național către colectivitățile locale. Departamentele din Franța (echivalentul județelor în România) au consilieri generali (aleși) care gestionează competențele atribuite de stat, în domenii precum acela al școlilor mijlocii și a colegiilor (10 – 15 ani) din punct de vedere administrativ și material. Se dorește independența structurilor locale față de bugetul de stat, autonomie, consiliile locale își strâng singure impozitele, își asigură singure veniturile și își atribuie cheltuielile. Consiliile generale au competențe și în domeniul social, fiind responsabile printre altele cu evaluarea persoanelor dependente și implicit trebuind să aloce resurse financiare pentru acestea.

În Franța există aproximativ 36 000 de comune, în competențele cărora statul a transferat servicii publice precum gestiunea drumurilor, porturilor, sau planificarea urbanistică. Comunele sunt de asemenea responsabile pentru gestiunea materială a școlilor generale, cu mențiunea că structurile locale sunt responsabile doar cu gestiunea materială și administrativă, învățătorii de exemplu depinzând în întregime de stat.

Consiliile și comunele pot spori cuantumul impozitelor și le pot colecta, impozite precum cele pe locuințe, pe profit, pe proprietate, fapt ce aduce resurse pentru structurile locale. Constituția asigură autonomia locală, iar statul nu poate împiedica autoritățile locale în asigurarea propriilor resurse.

Statul are mai multe roluri:

- finanțator în funcție de criterii simple, nesupuse presiunilor sociale;
- stabilește reguli pentru consiliile locale, care trebuie respectate;
- asigură auditul acțiunilor consiliilor locale.

În cazul lucrărilor mari de infrastructură, costisitoare, pe care nu le pot face singure, comunele se asociază. Prin asociere, comunele renunță la unele competențe, de exemplu unele servicii dispar din competențele comunelor (cum ar fi salubritatea), intrând în competența asociației. Statul nu intervine direct în aceste asocieri, ci stabilește o serie de reguli de urmat.

Structurile intercomunale, cu multe comune, pe lângă impozitele obișnuite pot să perceapă o serie de redevențe (de exemplu pentru un sistem de salubritate superior se pot percepe mai mulți bani de la populație).

Ca și grad de îndatorare, comunele trebuie să își acopere prin venituri toate cheltuielile și toate rambursările, neputând exista derivate importante. În cazul unui deficit, statul le permite să remedieze singure situația, în caz contrar având de-a face cu intervenția Curții de conturi. În Franța comunele regrupate sunt considerate legal instituții publice (spre deosebire de România), pot percepe impozite și se pot asocia cu mediul privat (de exemplu în domeniul gestiunii deșeurilor/ rețelei de alimentare cu apă potabilă etc.) Fuziunea municipală în cazul Franței a fost voluntară, comunitățile alegând să fuzioneze.

Însă, orice statut independent implică și o serie de riscuri, în cazul procesului de descentralizare cele mai întâlnite fiind:

- elaborarea unui buget greșit;
- îndatorarea în monedă străină care duce la riscuri ridicate;
- finanțarea dependenței crescânde (asistența socială) cauzată de îmbătrânirea populației.

Sinteză realizată de
Mihai Sebe
Compartimentul Studii și Analize

